

Nr 436.

Av herrar **Hansson** i Rubbestad och **Werner** i Höjen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 153, angående distriktsveterinärväsendet.

I proposition nr 153 föreslås riksdagen till antagande bland annat nya lönebestämmelser för distriktsveterinärer. Detta till följd av beslut vid 1931 års riksdag, att samtliga kostnader för distriktsveterinärväsendet från och med 1934 års ingång skall övertagas av staten. De nu gällande avlöningsbestämmelserna för distriktsveterinärerna fastställdes år 1923, och enligt dessa åtnjuta distriktsveterinärerna för närvarande utom i de fyra nordligaste länen lön med 2,100 kronor, varav en tredjedel bekostas av staten och två tredjedelar av landstinget. Med befattningen är förenad rätt till två ålderstillägg å vardera 450 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring. Utöver angivna löneförmåner åtnjuter distriktsveterinär vid förrättningar, som på anmodan av enskild djurägare utföras inom tjänstedistriktet, ersättning enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa.

I den nu framlagda propositionen föreslås en löneplan omfattande sju lönegrupper med fem löneklasser i varje grupp, enligt vilken lägsta begynnelselönen varierar mellan 3,450 kronor och 5,610 kronor och slutlönen mellan respektive 4,560 kronor och 6,720 kronor. Denna löneplan baseras på distriktsveterinärlönesakkunnigas år 1930 framlagda utredning och förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden. Dessa sakkunniga hava i sitt betänkande jämväl behandlat frågan om jämkning av bestämmelserna i nu gällande taxa för distriktsveterinärerna, vilken fastställdes år 1914. Denna taxa bestämmer att veterinären för varje sjukbesök, som på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, äger åtnjuta arvode på följande sätt:

Då avståndet är 1 kilometer och därunder	2 kronor
» » » 1—2 kilometer	3 »
» » » 2—3 »	4 »
» » » 3—5 »	5 »
» » » 5—10 »	6 »
» » » 10—15 »	7 »
» » » 15—20 »	8 »

Då avståndet är	20—25 kilometer	9 kronor
»	»	» 25—30	» 10 »
»	»	» 30—35	» 11 »
»	»	» 35—40	» 12 »

med en kronas förhöjning av det sist angivna beloppet för varje nytt tiotal kilometer.

De sakkunniga ha angående praktiktaxan anfört följande:

»I betraktande av jordbrukets åtminstone under nu rådande förhållanden svaga bärkraft hava de sakkunniga ansett ytterligare åtgärder till nedbringande av de med veterinärs sjukbesök förenade kostnaderna för djurägaren vara önskvärda.» Man hade på grund av detta uttalande föreställt sig att de sakkunniga i detta sammanhang skulle kommit med ett förslag om betydande sänkning av praktiktaxan, och detta så mycket mer som det av chefen för kungl. jordbruksdepartementet till de sakkunniga överlämnats för beaktande en av viss distriktsveterinär avgiven skrivelse, innehållande ett principuttalande om lämpligheten av en i samband med föreslagen höjning av de fasta löneförmånerna för distriktsveterinärerna verkställd sänkning av gällande taxa.

De sakkunniga ha emellertid i stället i realiteten föreslagit en höjning av nu gällande taxa. För sjukbesök å en gård, som är belägen på ett avstånd av 5—10 kilometer från veterinärens bostad eller vistelseort, gäller nuvarande taxa 6 kronor. De sakkunniga ha nu föreslagit 5—7 kronor och så undan för undan en krona under och en krona över den nu gällande taxan för de olika avstånden. Endast de sakkunnigas ordförande, riksdagsman Magnusson i Tumhult, har uttalat sig för att högsta taxebeloppet skall vara det nu gällande men med sänkning av två kronor för de i ekonomiskt hänseende sämst ställda jordbrukarna. Departementschefen har i propositionen meddelat, att de taxebestämmelser, som förordats av riksdagsman Magnusson i Tumhult i den vid de sakkunnigas betänkande fogade reservationen, enligt hans åsikt i huvudsak borde fastställas. Taxan borde, enligt departementschefens mening, sedan en närmare granskning skett rörande vissa detaljbestämmelser, fastställas av Kungl. Maj:t.

Då dessa taxor äro av stor betydelse för djurägarna, är det emellertid av synnerlig vikt att de avvägas på ett sådant sätt, att en djurägare kan anlita en veterinär. Sådana som förhållandena nu äro för flertalet djurägare, inträffar det icke sällan att en djurägare hellre nedslaktar sitt djur än anlitar en veterinär, särskilt är detta fallet om han bor på något längre avstånd från densamma. Det torde därför vara lämpligt att riksdagen i samband med löneregleringen också uttalar sig om praktiktaxorna för distriktsveterinärerna.

Enligt vårt förmenande innebär den av riksdagsman Magnusson i Tumhult förordade taxan alltför liten lättnad för jordbrukarna, och den av de-

partementschefen förordade löneplanen torde kunna medgiva en betydligt större sänkning av praktiktaxan, särskilt för de från veterinärens bostad längst bort boende jordbrukarna.

Hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Malmöhus län hava också med instämmande av länsstyrelsen i länet ansett den i nämnda reservation föreslagna sänkningen otillräcklig samt framhållit, att arvodet icke borde bestämmas med hänsyn till djurägarens ekonomiska bärkraft. Liknande uttalanden hava även gjorts av landstinget och veterinärstyrelsen i Gävleborgs län. En rimlig taxesänkning behöver icke heller innebära en direkt inkomstminskning för veterinärerna. Tvärtom är det t. o. m. många veterinärer som uttalat sig för detta. Genom en låg taxa skulle helt säkert mången jordbrukare, som nu måste av ekonomiska skäl avstå därifrån, söka råd hos veterinären. Enligt vår mening bör alltså en lägre taxa fastställas än den av riksdagsman Magnusson i Tumhult föreslagna. Vi ha också den uppfattningen att det därvid är lämpligare med en fast taxa, såsom förhållandet är med den nu gällande. Den taxa som är föreslagen av riksdagsman Magnusson i Tumhult och som överlämnar åt veterinären att själv avgöra om en djurägare är ekonomiskt välställd eller icke, kommer kanhända i praktiken icke alltid att slå väl ut. Lantbruksstyrelsen framhåller också såsom sin övertygelse att den medgivna maximigränsen komme att i största utsträckning utnyttjas, varigenom det högsta taxebeloppet skulle bli normaltaxa. Då härigenom en höjning av jordbrukarnas kostnader för veterinärvården skulle kunna inträda, ville lantbruksstyrelsen varna för en dylik åtgärd.

I det föregående ha vi betonat att det särskilt är för de från veterinärens bostad längst bort boende jordbrukarna som en taxenedsättning är nödvändigast. Dessa måste ju enbart genom det längre avståndet betala en betydligt högre reseersättning, och de normer, som såväl sakkunniga som riksdagsman Magnusson i Tumhult använt vid fastställandet av praktiktaxan, anse vi vara något föråldrade. De följa nämligen i stort sett samma principer, som gällde vid fastställandet av taxan 1914. Då utmätte man taxan efter den tid, som ansågs åtgå för tillryggaläggandet av den eller den sträckan med dåtida allmännast förekommande fortskaffningsmedel, nämligen hästskjuts. Men man vet att förhållandena på detta område nu utvecklats oerhört sedan 1914, så att nu torde i regel automobilskjuts vara det så gott som enda färdssätt, som förekommer, när det gäller anlitande av veterinär. Och med den hastighet i vilken automobilerna nu framföras blir det alldeles för hög ersättning per timme, om en sådan taxa som den i propositionen förordade skulle vinna fastställelse. Enligt denna taxa skulle nämligen ett utökande av avståndet från tio till fyrtio kilometer berättiga till ett ökat arvode med sex kronor, och detta finna vi vara orimligt med den hastighet man nu kan färdas en dylik sträcka. Huru mycket som bör utgå är emellertid vanskligt att kunna exakt bestämma. Som en ledning

härvid bör man dock kunna begagna sig av den bestämmelse som återfinnes i sjätte paragrafen av de sakkunnigas förslag till praktiktaxa. Däri heter det bland annat: »Begagnar veterinär vid resa för sjukbesök på avstånd överstigande en kilometer eller för del av sådan resa järnväg eller ångfartyg eller annat i regelbunden trafik insatt fortskaffningsmedel, eller måste vid sjukbesök vägen antingen i sin helhet eller till minst en kilometers längd tillryggaläggas på båt, till häst eller till fots, skall arvodet för besöket beräknas efter den tid, söm för färden fram och åter åtgått, sålunda, att arvodet utgår med 1 krona 50 öre för varje påbörjad timme intill tio timmar och för överskjutande tid med 1 krona för varje påbörjad timme». Utgående från dessa beräkningsgrunder finner man att den förordade taxan är orimligt hög. Trettio kilometer fram och trettio kilometer tillbaka behöver ju knappast med automobil ta längre tid än en och en halv eller högst två timmar i anspråk, och skulle följaktligen enligt de i paragraf 6 föreslagna bestämmelserna icke medföra ökning med mera än 3 kronor i stället för att taxeförslaget bestämmer 6 kronors ökning för denna sträcka. Varje 10 kilometers ökning av avståndet kan med automobil utan svårighet tillryggaläggas fram och åter på $\frac{2}{3}$ timme och bör följaktligen icke medföra en ökning i taxan med mera än en krona.

På grund av det anförda anse vi därför att paragraf 4 i praktiktaxan för veterinärer bör ha följande lydelse:

»1) för varje sjukbesök, som av veterinären på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall, vare sig recept meddelas eller icke, arvode, såvitt icke detta enligt § 6 hör nedan beräknas efter tid, utgå på följande sätt:

då avståndet är 5 kilometer eller därunder	3 kronor
» » » över 5 men ej över 15 kilometer	4 »
» » » » 15 » » » 25 »	5 »
» » » » 25 » » » 35 »	6 »
» » » » 35 » » » 45 »	7 »

med en kronas förhöjning av sist angivna belopp för varje nytt tiotal kilometer.

2) Särskild gottgörelse för återfärden utgår icke.»

Under åberopande av det anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen må vid fastställande av löneplan för distriktsveterinärerna uttala sig för att Kungl. Maj:t vid utfärdande av praktiktaxa för veterinärerna måtte taga hänsyn till de synpunkter, som i denna motion framhållits.

Stockholm den 7 mars 1933.

Axel Hansson,
Rubbestad.

Osc. Werner,
Höjen.